

רע"פ 3153/15 - ויסבולוד מטבייצ'וק נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3153/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: ויסבולוד מטבייצ'וק

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 1.4.2015 בת"פ 58896-12-14 שניתן על ידי כבוד השופטים: י' צלקובניק, ש' פרידלנדר וי' עדן; ובקשה לעיכוב ביצוע

בשם המבקש: עו"ד יעקב שקלאר

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (השופטים י' צלקובניק, ש' פרידלנדר וי' עדן) בע"פ 58896-12-14 מיום 1.4.2015, במסגרתו התקבל חלקית ערעור המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בקריית גת בת"פ 17304-01-12, כך שהוטלו על המבקש ששה חודשי מאסר לריצוי בפועל במקום שמונה חודשים, ונותרו על כנם 12 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג פשע ועבירת קשירת קשר לביצוע עבירת פשע; ששה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים, שלא יעבור עבירת רכוש מסוג עוון; וקנס בסך של 2,000 ש"ח או 30 ימי מאסר תמורתו.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש הורשע במסגרת הסדר טיעון על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות של קשירת קשר לעשות פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ושל סיוע לפריצה לבניין שאינו

דירה בכוונת גניבה, לפי סעיף 407(ב) יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

3. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המבקש עבד כמלגזן בחברת תופא"פ, ויחד עם שניים אחרים הוא קשר קשר לביצוע פשע להתפרץ ולבצע גניבה בשווי מיליוני שקלים. בימים 19.8.2011; 16.9.2011; 11.11.2011; 18.11.2011; ו-25.11.2011, קשרו השלושה קשר בצוותא, והצטיידו במשאית ובמלגזה במטרה להתפרץ למפעל "בלדי" בבאר טוביה. בכל הפעמים עשו זאת השלושה באופן שיטתי, על ידי הברגת צירי המנעול בגדר הרשת המפרידה בין משטחי ההעמסה של שני המפעלים; פתיחת דלת מחסן הקירור שהינה דלת הזזה על ידי פיסוק הפינים המחברים את החבקים של המנעול מבלי לשבור אותם; והעמסת משטחי בשר על המלגזה והעברתם למשאית. ביום 25.11.2011, סייע המבקש לאחר להתפרץ למפעל, בעוד שהוא מאבטח את המקום. בעוד שהשניים האחרים נעצרו בו במקום, המבקש נטש את רכבו ונמלט. שווי הגניבה הוערך בכ-600,000-700,000 ש"ח.

4. בית משפט השלום התייחס בגזר דינו לתסקיר שירות מבחן שנערך בעניין המבקש, לפיו, הוא בן 43, גרוש ואב לשניים. נמצא כי הוא נעדר הרשעות קודמות, וכי בין השנים 2005-2010 הוא עבד כמנהל מחסן אשר הוערך לטובה על ידי מעסיקו. כמו כן, בחצי השנה האחרונה (נכון ליום עריכת התסקיר), הוא עבד כמנהל מחסן במקום אחר, אשר העריכו לחיוב גם כן. צוין כי על אף הערכת המעסיק החיובית, אם יורשע המבקש, הרי שהוא יאלץ לפטרו בשל היותו מכהן במשרת אמון. עוד מצא שירות המבחן, כי מאחר שיחסיו עם אשתו לשעבר הסלימו, הוא חש מושפל ופגוע ולכן פעל באימפולסיביות וביצע את העבירות. עם זאת, המבקש הביע צער וחרטה והבין כי מדובר בהתנהגות חריגה. שירות המבחן התרשם כי המעצר וההליך המשפטי היוו גורם מרתיע ומדרבן שיש בו כדי להקטין סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד. הומלץ להעמידו תחת צו מבחן למשך שנה, ולהטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות, ללא הרשעה.

5. בית משפט השלום ציין את המקרים אליהם הפנו הצדדים, וקבע כי הערך החברתי המוגן שנפגע הוא הצורך להגן על רכושו וזכות הקניין של הפרט, והצורך לאפשר חיי מסחר תקינים ולהגן על שלוות נפשם של אזרחים. נקבע כי בגין עבירה של התפרצות וגניבה לעסק, המתחם נע בין ששה חודשים ל-18 חודשי מאסר, ובגין העבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, יהא העונש ביחס לעבירה בגינה נקשר הקשר. כן צוין, כי הנאשמים ביצעו את העבירות מתוך מצוקה כלכלית שרק הלקה והחמירה ולכן נשקפת מהם מסוכנות להישנות עבירות דומות בעתיד. על כן, נגזר דינו של המבקש כאמור לעיל.

6. ביום 1.4.2015 דחה בית המשפט המחוזי את ערעור המבקש. בית המשפט התייחס לתסקיר שירות מבחן נוסף שנערך בעניין המבקש, לפיו צוין כי המבקש הוזמן להתחיל בהליך טיפולי אך לאחר שלושה מפגשים ניתק הקשר. במפגש מאוחר יותר המבקש חזר בו מנכונותו ומחויבותו להמשך קשר טיפולי, ועל כן שירות המבחן חזר בו מהמלצתו להעמידו בצו מבחן, אך עדיין המליץ להעמידו בצו שירות לתועלת הציבור ולא להרשיעו. בית המשפט קבע כי הרשעתו של המבקש התחייבה מכך שהוא נתן יד לביצוע עבירת פריצה חמורה בנסיבותיה, בכך שהיה קשור במהלך שלושת החודשים שקדמו ליום הפריצה, ובכך שנמלט מהמקום עם הגעת השוטרים. כן צוין, כי פיטוריו מעבודתו אין בהם כדי לגרום נזק בלתי הפיך, שכן המערער יוכל להשתלב בעבודה אחרת, גם נוכח המלצותיו הטובות ממעסיקו. על אף האמור, בית המשפט קבע כי קיימת אי בהירות מסוימת בדרך קביעת מתחם העונשים של בית משפט השלום, שכן לא פורט מהו העונש הראוי בגין עבירות הקשר. כמו כן, בית המשפט קבע כי נפלה שגגה בגזר דינו של בית משפט השלום, בכך שנקבע כי המבקש עבר עבירה של סיוע למעשה הגניבה, ועל כן קיים חשש שעונשו הוחמר בשל כך. לכך מצטרפת הטעות של הטלת עונשים נפרדים בגין עבירות הקשר. משכך, קבע בית המשפט כי יש להפחית בעונשו של המבקש כאמור לעיל.

הבקשה למתן רשות ערעור

7. לעמדת המבקש, על בית המשפט המחוזי היה לקבוע מתחם ענישה ספציפי לעבירת הסיוע, לאחר שנקבע כי קביעתו של בית משפט השלום לקתה באי בהירות. המבקש מציין כי העונש של עבירת הסיוע הינו מחצית מהעונש בגין העבירה העיקרית. המבקש חוזר על הפסיקה שהציג בפני הערכאות הקודמות לשם קביעת מתחם העונש ההולם, וטוען כי יש לקבוע מתחם ענישה ספציפי לעבירת הסיוע שנע בין מאסר מותנה לשה חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות. עוד לעמדת המבקש, נסיבותיו האישיות מאפשרות לחרוג מן המתחם, כך שלא יוטל עליו מאסר בפועל. לשיטתו, יש לבחון מתי ראוי לחרוג מן המתחם בשל שיקולי צדק, שכן נראה כי הפסיקה נוטה להרחיב את המקרים בהם יסטה בית המשפט מהמתחם לקולא לא רק למקרים קלאסיים של שיקום. המבקש חוזר על נסיבותיו כפי שעלו בתסקיר שירות המבחן. לחילופין טוען המבקש, כי יש לבחון מהם השיקולים המנחים את בית המשפט בבואו לקבוע את אופן ריצוי המאסר. לעמדתו, בעניינו סטה בית המשפט מההלכה של העדפת ריצוי מאסר בעבודות שירות לשם שיקומו. לבסוף טוען המבקש כי בשל שיקולי צדק יש לקבל את בקשתו.
8. יחד עם הגשת הבקשה למתן רשות ערעור, הגיש המבקש בקשת עיכוב ביצוע עונש המאסר.

דיון והכרעה

9. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם עולה טענה בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (ראו ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיה) (13.7.1982) (להלן: חניון חיפה)). בענייננו, בקשת רשות הערעור אינה מעוררת שאלה משפטית עקרונית שכזו והמבקש לא הצביע על עילה המצדיקה דיון ב"גלגול שלישי" בהתאם להלכת חניון חיפה.
10. איני מוצא מקום לדון בשאלת המתחם הספציפי שיש לקבוע לעבירת הסיוע, שכן, בית המשפט המחוזי היה ער לאי הבהירות שנפלה בגזר דינו של בית משפט השלום, ועל כן עונש המאסר של המבקש הוקל בחודשיים. גם אני סבור כי בשל חומרת העבירות מן הראוי שהמבקש ירצה את עונשו מאחורי סורג ובריח ולא בדרך של עבודות שירות. מדובר באדם שניצל את המידע הקיים בידיו בשל משרתו, ואשר תכנן יחד עם שניים נוספים עבירות חוזרות של גניבה ופריצה. נחישותו של המבקש באה לידי ביטוי בכך שהוא חבר לפעילות הפלילית מספר פעמים, מבלי להירתע בשלב כזה או אחר, ואף נמלט מהמקום כשהגיעו השוטרים. אין מדובר במקרה חד פעמי המעיד על מעידה קלה שייתכן והייתה באה לידי ביטוי באי הרשעה או בריצוי עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. כמו כן, מאחר שסוגיה זו קיבלה מענה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, אני סבור כי אין להתערב בשאלת המתחם ודי בהקלה שניתנה בעונשו אשר מבטאת את חומרת נסיבות ביצוע העבירות.
11. אשר לטענת המבקש כי נסיבותיו האישיות מצדיקות חריגה מהמתחם, כפי שנוטים בתי המשפט לחרוג לאחרונה, הרי שבית משפט השלום וכן בית המשפט המחוזי התייחסו מפורשות לכלל הנסיבות בעניינו, בדגש על המשקל שניתן לנסיבות לקולא, דבר אשר בא לידי ביטוי בכך שהוטל עליו עונש קל מהאחרים, ואף הוקל בבית המשפט המחוזי. לא ניכר כי מדובר בסטייה משמעותית ממדיניות הענישה המצדיקה מתן רשות ערעור בגלגול שלישי (ראו: רע"פ 1174/97 רפאלי נ' מדינת ישראל (24.3.1997); רע"פ 7201/97 בשירי נ' היועץ המשפטי לממשלה (11.12.1997)). מעבר לצורך יצוין, כי על פי התסקיר האחרון שנערך בעניין המבקש, הוא אינו מביע רצון להתמיד בשיקום טיפולי, ועל כן שיקול זה עומד לחובתו.
20. אשר על כן, בקשת רשות הערעור נדחית בזה ומשכך מתייתר הצורך לדון בבקשת עיכוב הביצוע.

ניתנה היום, כ"ב באייר התשע"ה (11.5.2015).

שׁוֹפֵט
